

Stručný obsah a orientační vyhodnocení vlivů Strategického plánu hlavního města Prahy na životní prostředí a veřejné zdraví (SEA)

Zpracovatel koncepce: Odbor strategií Útvaru rozvoje hl. m. Prahy ,
vedoucí odboru PhDr. Milan Turba, CSc.

Zpracovatel hodnocení: Ing. arch. Martin Říha a kol.
Atelieru životního prostředí -
Odboru urbanistické koncepce
Útvaru rozvoje hlavního města Prahy

červen 2008

1. Obsah a cíle původního Strategického plánu hl. m. Prahy z roku 2000, jeho vztah k jiným koncepcím

Původní Strategický plán hlavního města Prahy z roku 2000 obsahuje **SWOT analýzu** v rámci tématických okruhů:

- Integrace Prahy do evropských struktur
- Ekonomika a lidské zdroje
- Kvalita života
- Kvalita prostředí
- Doprava
- Technická infrastruktura
- Řízení a správa.

Obsahuje dále kapitolu **Příležitost a výzva** jako určitou vizi možné další orientace vývoje Prahy se subkapitolami:

- Globální změny
- Praha v nové Evropě
- Strategický kontext
- Strategická vize
- Jádru strategie

V kapitole **Role Prahy a ekonomika města** s podtitulem „Úspěšné a respektované město“ jsou charakterizovány role města na dvou úrovních:

- Praha - významné město střední Evropy
- Hlavní město a regionální centrum

a kapitola je doplněna subkapitolami

- Konkurenceschopnost a prosperita
- Dobře hospodařící město

K nim jsou pak přiřazeny, stejně jako u následujících kapitol návrhové části, jednotlivé Strategické cíle, rozepsané ještě do konkrétnějších podcílů nebo opatření.

V kapitole **Kvalita života** s podtitulem „Vlídne a spokojené město“ jsou rozvedeny některé aspekty sociálně ekonomického vývoje v subkapitolách:

- Proměny sociálního prostředí
- Dobrá adresa pro život

V návaznosti jsou opět stanoveny a rozvedeny Strategické cíle a opatření k jejich dosažení.

V kapitole **Kvalita prostředí** s podtitulem „Přitažlivé a udržitelné město“ jsou koncepční záměry města rozvedeny v subkapitolách :

- Harmonie přírody a města
- Čisté a zdravé město

a k nim opět přiřazeny Strategické cíle a opatření.

V kapitole **Dopravní a technická infrastruktura** s podtitulem „Spolehlivě fungující město“ je jediná subkapitola

- Klíč k fungujícímu městu

rozvedená rovněž do Strategických cílů a opatření.

V kapitole **Řízení a správa** s podtitulem „Dynamické a vstřícné město“ je opět jediná subkapitola

- Proměny správy města

rozvedená do Strategických cílů a opatření, které jsou pak dále rozvedeny v textu obdobně, jako v kapitolách předchozích.

Z hlediska vazeb na Územní plán hlavního města Prahy a další dílčí rozvojové koncepce Prahy je velmi důležitý obsah kapitoly **Prostorový rozvoj** s podtitulem „Od Prahy monocentrické k polycentrické“, se subkapitolami:

- Vyvážený rozvoj
- Harmonie městského prostoru.

Také tato kapitola končí návrhem Strategických cílů a opatření k jejich dosažení.

Ve světle úvahy o možnosti uspořádání Letních olympijských her v Praze v roce 2016 nebo 2020, zakotvené v Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy, stojí za zmínku jedna ze zásad původního Strategického plánu: „...vyvarovat se velikášských akcí, zjevně svým měřítkem a nároky přesahující komorní měřítko a historické prostředí Prahy“.

Implementační část Strategického plánu hlavního města Prahy, nazvaná **Od strategické vize ke skutečnosti**, na rozdíl od dlouhodobé vize na léta 2015 - 2020, tvořící obsah předešlých kapitol, zaměřuje pozornost na základní **aktuální priority rozvoje Prahy do roku 2006**:

- Integrace Prahy do evropských struktur
- Podpora trhu s byty a zajištění dostupnosti bydlení
- Úsporné a udržitelné hospodaření s energiemi, vodou a dalšími zdroji
- Přejít na polycentrickou strukturu města.

U každé této strategické priority je uvedeno, k plnění kterých Strategických cílů z předchozích kapitol přispívá a jaké jsou předpokládané aktivity orgánů města k jejímu naplňování formulováním seznamu konkrétních „Programů“, u nichž je vždy určen garant, účastníci, organizační předpoklady, financování, období realizace (příp. etapizace) a očekávané efekty.

Nechybí ani kapitola věnovaná **Kontrolě a hodnocení realizace strategického plánu**, zakládající žádoucí monitoring skutečného vývoje hlavního města ve vazbě na záměry Strategického plánu a zajištění zpětné vazby pro případné zajištění korekcí plánu nebo přijetí nápravných opatření k odvrácení nepředpokládaného negativního vývoje při realizaci plánu.

Strategický plán apeluje na aktivní spoluúčast občanů, podnikatelů a dalších subjektů na rozvoji Prahy v závěrečné kapitole **Partnerství pro Prahu**, zdůrazňující význam participace veřejnosti v souladu s Aarhuskou úmluvou.

Není cílem této kapitoly opsat celý obsah původního Strategického plánu hlavního města Prahy, takže pro podrobný soupis Strategických cílů a opatření odkazujeme na vlastní text plánu.

Lze konstatovat, že Strategický plán prezentuje v dostatečné míře závěry z analytických a přípravných prací vč. SWOT analýzy vybraných problémových okruhů, vizi i návrhovou část, systém monitoringu a kontroly jako mechanismů zpětné vazby. Klade důraz na účast veřejnosti na tvorbě i kontrole plánu, takže má všechny atributy moderní standardní obecné orientující koncepce, jak se její forma (osnova) ustálila v demokratických

a hospodářsky vyspělých zemích. Strategický plán nezakrývá hlavní konflikty ve městě, jako jsou:

• ochrana historického dědictví	x	rozvoj a s ním spojené změny
• konkurenceschopnost města	x	zastaralá ekonomická struktura města
nízká podpora vzdělávání a výzkumu
• identita města, jeho genius loci	x	internacionalizace Prahy, CR
• životní prostředí	x	zastaralá infrastruktura
• chráněné struktury města	x	dynamika rozvoje IAD
• pověst města	x	kriminalita, vandalismus
• nároky ze vstupu do EU	x	stav správy města
• tlaky na intenzitu, koncentraci	x	žádoucí míra dekoncentrace

2. Závažné vlivy Strategického plánu hlavního města Prahy z roku 2000 na životní prostředí

Hlavní město Praha se ve svém Strategickém plánu z roku 2000 hlásilo k spoluodpovědnosti za globální změny, ke spolupráci v oblasti péče o životní prostředí v národním, kontinentálním i celosvětovém rámci a k aktivnímu vystupování v tomto směru i na mezinárodním poli směrem k udržitelnosti vývoje na celé planetě.

Strategický plán se zaměřil mimo jiné i na zlepšení dlouhodobě neuspokojivé ekologické situace, zlepšení demografických ukazatelů o stáří a zdravotním stavu pražské populace, zlepšení ekologického chování obyvatel města a podnikatelů na jeho území, na vyhovění evropským normám a přechod k udržitelnému rozvoji, na regulaci individuální automobilové dopravy a rozvoj dopravy veřejné v ekologicky příznivých traccích a konečně i na překonání zastaralosti části technické infrastruktury a odstranění vysokých ztrát v rozvodech zejména u pitné vody a tepla. To má nesporně pozitivní vliv na životní prostředí ve městě i v okolí.

Také deklarovaná snaha změnit ekonomický profil z města průmyslového na město správních institucí, vědy a výzkumu, vysokého školství, kultury, zdravotnictví, mezinárodního obchodu, služeb, destinace cestovního ruchu ap. přispěje ke snížení energetické a surovinové náročnosti jeho ekonomických aktivit a souvisejících nároků zejména na nákladní dopravu, s pozitivními důsledky na životní prostředí.

Rozvoj polycentrické struktury města s rovnoměrnějším rozmístěním bydlení, výroby, obchodů a služeb, rekreace a regenerace sil, bude mít rovněž podíl na snížení negativních vlivů na životní prostředí omezením dopravy generované nevhodným (vzdáleným) umístěním velkých monofunkčních území.

Na hladině obecnosti zásad, cílů a opatření Strategického plánu hl. m. Prahy lze jen obtížně stanovit kvantifikovatelné indikátory k jednotlivým strategickým záměrům. Je ovšem možné posoudit jednotlivé stanovené strategické cíle a případně i navazující akční plány či programy k jejich realizaci subjektivně na škále možných vlivů na životní prostředí „velmi negativní“ - „negativní“ - „indiferentní“ (nebo „navzájem se rušící pozitivní i negativní“) - „pozitivní“ a „velmi pozitivní“. Podílí-li se na takovém hodnocení větší počet odborníků, pracovníků veřejné správy i zástupců veřejnosti, je při takovém hodnocení sníženo nebezpečí subjektivního zkreslení profesní a životní zkušeností hodnotitele. Proto bylo hodnocení provedeno v širším kolektivu pracovníků ÚRM a využity při něm i výsledky workshopů a uplatněné připomínky.

Co se týká indikátorů udržitelného vývoje, předpokládá se, že jejich stanovení a kvantifikace budou podrobně provedeny až v navazujícím „akčním plánu či programu“, který bude dle výsledků workshopů a vyhodnocení dalších podnětů k aktualizaci na Strategický plán v této míře obecnosti navazovat a který bude obsahovat již konkrétní úkoly s termíny, odpovědnými subjekty a kontrolními mechanismy plnění.

Způsob hodnocení kladných či záporných vlivů na životní prostředí a míry těchto vlivů v tabulkách 1 a 2, stejně jako hodnocení míry a závažnosti vztahů strategických cílů Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy k referenčním cílům ochrany životního prostředí pro Prahu v tabulce 3, by byl při zpracování příslušných matic jediným respondentem poznamenán jeho profesním zaměřením, životní zkušeností, citlivostí na záležitosti ochrany životního prostředí. Proto jsou následující tabulky 1 - 3 výsledkem hodnocení širšího týmu odborníků - specialistů různých oborů ochrany životního prostředí, přičemž v souladu s principem předběžné opatrnosti byly absolutní hodnoty z průměrů z jednotlivých dílčích hodnocení každé vazby nebo vztahu v jednotkovém intervalu /0,0-1,0/ nebo /1,0-2,0/ zaokrouhlovány již při výsledku nad /0,4/ nebo nad /1,4/ směrem k méně příznivé a tudíž více „varovné“ hodnotě. Není to vedeno snahou prezentovat hodnocení vlivů koncepce na životní prostředí horší, než si koncepce zaslouží, ale potřebou zdůraznit nezbytnost odpovědného domyšlení všech možných negativních souvislostí a v úvahu připadajících rizika zajištění jejich důsledné eliminace, minimalizace nebo kompenzace v řešeném území.

V následující tabulce (matici) č. 1 jsou proto zachyceny jen hlavní vazby a vlivy na složky životního prostředí **pro cíle a programy původního plánu:**

Tab. 1 - Hodnocení vlivů jednotlivých strategických cílů a programů původního SPn hl. m. Prahy na složky životního prostředí

	<i>voda</i>	<i>půda</i>	<i>ovzduší + klima</i>	<i>horninové prostředí</i>	<i>biota (vč. lesů) + Natura 2000</i>	<i>infrastruktura pro ochr. ŽP</i>	<i>veřejné zdraví</i>	<i>poznámka</i>
STRATEGICKÉ CÍLE								
E 1 Zajištění role Prahy jako respektovaného hlavního města státu a dobrého souseda	+1	0	+1	0	+1	+2	+1	
E 2 Rozvoj Prahy jako významného města nově formované Evropy	+1	0	+1	0	+1	+2	+1	
E 3 Využití potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopné ekonomiky a prosperity	+2	0	+1	0	0	+2	+1	
E 4 Zajištění ekonomických aktivit odpovídajících možnostem a potřebám území města; podpora individuality Prahy a principu udržitelnosti	+2	+1	+2	-1	+1	+2	+1	
E 5 Zajištění finančních zdrojů pro realizaci strategických záměrů města	+2	+1	+2	-1	+1	+2	+1	
L 1 Posilování tradičního postavení Prahy jako centra vzdělanosti a humanity	+2	+2	+2	+1	+2	+2	+2	
L 2 Dynamizace bytové výstavby a podpora uchování a regenerace stávajícího bytového fondu	+1	-1	+1	0	-1	+1	+1	
L 3 Vytvoření image Prahy jako bezpečné metropole pro obyvatele i návštěvníky	+1	0	+1	+1	0	+1	+1	

	<i>voda</i>	<i>půda</i>	<i>ovzduší + klima</i>	<i>horninové prostředí</i>	<i>biota (vč. lesů) + Natura 2000</i>	<i>infrastruktura pro ochr. ŽP</i>	<i>veřejné zdraví</i>	<i>poznámka</i>
L 4 Zvýšení občanské hrdosti obyvatel Prahy, posílení jejich identifikace s městem a spoluúčasti na jeho rozvoji	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
L 5 Kultivace prostředí města, podpora rozmanitosti aktivit jeho obyvatel i návštěvníků	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	
P 1 Postupné zkvalitnění všech složek životního prostředí na území hl. města Prahy	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	
P 2 Udržitelnost energetických a materiálových toků	+1	+1	+1	+1	+1	+2	+1	
P 3 Trvale možný soulad městského a přírodního prostředí	+2	+2	+1	+1	+2	+1	+2	
P 4 Rozvoj města respektující historické a kulturní dědictví	+1	+1	0	+1	+2	+1	+1	
I 1 Atraktivní integrovaný systém hromadné dopravy	+1	+1	+2	+1	+1	+1	+2	
I 2 Řízení a redukce užívání automobilů	+1	+2	+2	+2	+1	+1	+2	
I 3 Integrace do evropských dopravních sítí	+1	+1	+1	0	0	+1	0	
I 4 Příznivé podmínky pro pěší a cyklisty	+1	+1	+2	0	+1	0	+2	
I 5 Spolehlivé a hospodárné zásobování kvalitní pitnou vodou	+2	+1	+1	+1	+1	+2	+2	

	<i>voda</i>	<i>půda</i>	<i>ovzduší + klíma</i>	<i>horninové prostředí</i>	<i>biota (vč. lesů) + Natura 2000</i>	<i>infrastruktura pro ochr. ŽP</i>	<i>veřejné zdraví</i>	<i>poznámka</i>
I 6 Ekologicky přijatelné odvodnění města - komplex stokové sítě a čištění odpadních vod, vodních toků a podzemních vod	+2	+2	+1	+1	+1	+2	+2	
I 7 Úsporné a udržitelné využívání primárních zdrojů energií a médií	+1	+1	+2	+1	+1	+2	+2	
I 8 Evropský standard přenosu informací pro město a jeho bezpečnost	0	0	+1	0	+1	+1	+1	
S 1 Posílení postavení hlavního města Prahy ve struktuře veřejné správy ČR	0	0	0	0	0	0	0	
S 2 Zvýšení výkonnosti a kvality správy města, zajištění účasti veřejnosti na řešení veřejných věcí	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	
S 3 Produktivní používání informačních služeb	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
C 1 Rovnoměrnější využití prostoru města	+1	0	+1	0	+1	+1	+1	
C 2 Rozvoj kvalit prostorového uspořádání a architektury Prahy	+1	0	0	0	+1	+1	+1	
PROGRAMY								
1. Prezentace Prahy	0	0	0	0	0	0	0	
2. Ochrana kult. hist. dědictví	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
3. Iniciace...	0	0	0	0	0	+1	+1	
4. Oživení vztahů	0	0	0	0	0	0	0	
5. Rozvoj vzdělanosti	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	

	<i>voda</i>	<i>půda</i>	<i>ovzduší + klima</i>	<i>horninové prostředí</i>	<i>biota (vč. lesů) + Natura 2000</i>	<i>infrastruktura pro ochr. ŽP</i>	<i>veřejné zdraví</i>	<i>poznámka</i>
6. Partnerství veř. a soukr. sektoru	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
7. Regenerace dom. a byt. fondu	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	
8. Optimalizace dopravy integr.	+1	+1	+2	+1	+1	+2	+2	
9. Rozvoj kolejové dopravy	+1	+1	+2	+1	+1	+2	+1	
10. Program okruhy	0	0	+1	0	+1	+1	+1	
11. Hromadná doprava	+1	+1	+2	+1	+1	+2	+2	
12. Zelená tramvajím a autob.	0	+1	+2	0	+1	+1	+2	
13. Parkování	+1	0	+1	0	+1	+1	+1	
14. Rekonstr. tech. infrastruktury	+1	+1	+1	+1	+1	+2	+1	
15. Program úspor energií	+1	+1	+2	+1	+1	+2	+2	
16. Dešťové vody	+2	+1	+1	+1	+2	+2	+1	
17. Efekt. struktura správy	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
18. Zvýšení účinnosti a otevřenosti správy	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
19. Účast občanů	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
20. Koordinace se Střč. krajem	+2	+2	+2	+1	+2	+2	+2	
21. Optimalizace rozm. funkcí	+1	+1	+2	0	+1	+1	+1	
22. Snižování tlaku na centrum	+1	+1	+2	+1	+1	+1	+2	
23. Atraktivní adresa	+1	0	+2	0	+2	+2	+2	
24. Dostupnost bydlení	+1	+1	+1	0	0	+1	+1	
25. Celoživotní učení	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
26. Mimoškolní vzdělávání	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
27. Zdravotní péče a soc. pomoc	0	0	0	0	0	0	+2	

	<i>voda</i>	<i>půda</i>	<i>ovzduší + klima</i>	<i>horninové prostředí</i>	<i>biota (vč. lesů) + Natura 2000</i>	<i>infrastruktura pro ochr. ŽP</i>	<i>veřejné zdraví</i>	<i>poznámka</i>
28. Bezbariérovost	0	0	0	0	0	0	+2	
29. Pomoc lidem v tísní	0	0	0	0	0	0	+1	
30. Město kultury	+1	+1	+1	+1	+2	+2	+1	
31. Sezóna	+1	0	+1	0	0	+1	+1	
32. Podpora sportu v místě bydliště	0	+1	+2	0	+1	+1	+2	
33. Podpora menšin	0	0	0	0	0	0	+1	
34. Prevence kriminality	0	0	0	0	0	0	+1	
35. Koho chránit	0	0	0	0	+1	+1	+1	
36. Zvládání krizí	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
37. Revitalizace vod. prvku	+2	+1	+2	+1	+2	+1	+2	
38. Zeleň...	+1	+1	+2	+1	+2	+1	+2	
39. Ochrana přírody	+2	+2	+2	+2	+2	+1	+2	
40. Za tišší Prahu	0	0	0	0	+1	+1	+2	
41. Město na 1. pohled	+1	+1	+1	0	+2	+2	+1	
42. Sídliště domovem	+1	+1	+2	+1	+2	+2	+1	
43. Pěší a cyklisti	0	+1	+2	0	0	+1	+2	
44. Náhradní zásobování vodou	+2	0	0	0	+1	+2	+2	
45. Rekonstrukce vdj. a ČS	+2	0	0	0	0	+2	+1	
46. InfoNet	0	0	+1	0	0	+2	+1	
47. Kolektory	+1	+1	+1	+2	+1	+2	+1	
48. Hospodárně s odpady	+1	+2	+2	+2	+2	+2	+2	
49. Rozvoj inform. společ.	0	0	+1	0	0	+2	+1	

	<i>voda</i>	<i>půda</i>	<i>ovzduší + klíma</i>	<i>horninové prostředí</i>	<i>biota (vč. lesů) + Natura 2000</i>	<i>infrastruktura pro ochr. ŽP</i>	<i>veřejné zdraví</i>	<i>poznámka</i>
50. Zdůraznit pozici Prahy jako centra aglomerace	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1	
51. Náhrady za ušlou daň z nemovitostí od státu	+1	0	+1	0	+1	+2	+1	
52. Partnerství pro Prahu	+1	+1	+1	0	+1	+2	+1	

hodnocení	+2	silně pozitivní
	+1	pozitivní
	0	indiferentní nebo navzájem se rušící pozitivní a negativní vlivy
	-1	mírně negativní
	-2	silně negativní

Tabulka je vytvořena tak, že v levém sloupci jsou vypsány strategické cíle a programy, obsažené v původním Strategickém plánu hlavního města Prahy a v záhlaví jsou vypsány hlavní složky životního prostředí a veřejné zdraví.

Tuto tabulku lze verbálně rozvést a komentovat takto:

Ze Strategických cílů ke stati Role Prahy a ekonomika města lze pozitivní vlivy na životní prostředí očekávat u cílů

- Dobré a rovnocenné vztahy s regionálním zázemím města
- Zachování a využití jedinečnosti Prahy
- Urychlení restrukturalizace ekonomiky
- Praha jako inovační a iniciační centrum republiky
- Respektování historického a urbánního dědictví, kapacity lokálního prostředí a zamýšleného dlouhodobého vývoje v území
- Rovnováha mezi rozvojem cestovního ruchu a jeho vlivy na prostředí.

Z hlediska vlivů na životní prostředí se může jevit při nesprávném chápání jako potencionálně nebezpečný cíl

- Zlepšení profilu Prahy jako dobrého ekonomického partnera, zajištění příznivého podnikatelského prostředí,

pokud by toho bylo dosaženo na úkor oprávněných zájmů na zdravém životním prostředí a za cenu nerespektování předpisů k ochraně životního prostředí a veřejného zdraví.

Ze Strategických cílů ke kapitole Kvalita života lze pozitivní přímé nebo nepřímé vlivy na životní prostředí předpokládat u cílů:

- Rozšíření a zkvalitnění vzdělanosti obyvatelstva
- Propojení vysokých škol s vědecko-výzkumnými pracovišti
- Uchování a regenerace stávajícího bytového fondu
- Ochrana lidí při mimořádných událostech a krizových situacích
- Prevence nežádoucích situací a minimalizace škod při jejich vzniku
- Zvýšení spoluúčasti občanů na rozvoji města, podpora a stimulace občanských aktivit ke zlepšení městského prostředí
- Kultivace prostředí města
- Vytváření esteticky hodnotného městského prostředí na základě dialogu mezi historickým dědictvím, kulturními tradicemi a novými rozvojovými záměry
- Využití kulturních aktivit ke zvýšení atraktivnosti města
- Zlepšení kultury využívání volného času a odpočinku, zachování a doplnění nabídky pro sportovní a rekreační aktivity.

Ze Strategických cílů ke kapitole Kvalita prostředí lze pozitivní vlivy očekávat u všech uvedených cílů, tzn.:

- Postupné zkvalitnění všech složek životního prostředí ve městě, zejména
- Redukovat znečištění ovzduší na hygienicky přijatelnou úroveň
- Zlepšit kvalitu povrchových i podzemních vod
- Snížit hlukové zatížení zejména v obytných a rekreačních zónách (chybí zde ovšem objekty zdravotnické, školské a kulturní vybavenosti)
- Důsledněji chránit, vhodně rozšiřovat a udržovat městskou zeleň
- Minimalizovat množství produkovaných odpadů a maximalizovat jejich recyklaci

- Omezit produkci nečištěných emisí a odpadních vod
- Snížit spotřebu elektrické energie, vody, paliv a pohonných hmot
- Podpořit stabilitu městské a příměstské krajiny
- Zvýšit či alespoň zachovat stávající rozmanitost přírodních prvků
- Omezit a vhodně usměrnit rekreační využití chráněných území v rámci města
- Zachovat vizuální kvalitu pohledů a panorámat v pražské kotlině
- Citlivě začlenit památkové objekty a celky do chodu města
- Uchovat, příp. dotvořit charakter jednotlivých částí města bez porušení genia loci Prahy a zejména Pražské památkové rezervace
- Odlehčit historickému centru města
- Zapojit veřejnost do řešení problémů rozvoje města.

V kapitole Dopravní a technická infrastruktura lze pozitivní přínosy ke kvalitě životního prostředí předpokládat u cílů:

- Preference hromadné dopravy v provozu, tarifní politice a investicích
- Posílit roli a význam kolejových druhů dopravy a zájem o jejich užívání
- Ucelená a přehledná hlavní uliční síť s prioritou silničního a městského okruhu
- Omezení automobilové dopravy v ulicích města, míra omezení musí směrem k centru narůstat
- Snížení negativních ekologických dopadů nákladní dopravy ve městě
- Soulad existence letišť na území Prahy a jejich kapacity s limity životního prostředí v jejich okolí, podél přístupových komunikací a podél letových koridorů
- Příznivé podmínky pro pěší a cyklisty
- Spolehlivé a hospodárné zásobování kvalitní pitnou vodou
- Ekologicky přijatelné odvodnění města - komplex stokové sítě a čištění odpadních vod, vodních toků a podzemních vod,
- Zásadní zlepšení stavu a úrovně provozování stokové sítě vč. čištění odpadních vod, soulad s legislativou EU a ČR
- Čištění odpadních vod vč. likvidace kalů v souladu s limity EU
- Snížení podílu neznečištěných (balastních) vod ve stokové síti
- Efektivní a racionální využití zdrojů energií a paliv
- Vyloučení užití paliv horší kvality, postupné odstranění stacionárních zdrojů znečištění ovzduší z ohrožených oblastí města.

Ke slýchaným námitkám proti konkrétní lokalizaci některých úseků vnějšího silničního a vnitřního městského okruhu a některých radiál zde lze uvést, že jako principiální řešení diferenciací úlohy komunikací v okolí a v uliční síti města je jeho účelnost pro dopravní obsluhu i pro **ochranu většiny** obyvatel a součástí města před nepříznivými účinky dopravy **mimo jakoukoliv pochybnost** a realizace tohoto principu je naléhavá. Strategický plán a jeho vyhodnocení SEA však neřeší konkrétní lokalizaci - to je úlohou územního plánování a rozhodování o umístění staveb, po předchozím posouzení EIA jednotlivých záměrů. Přitom nelze vyloučit **lokální zhoršení** pro omezenou skupinu dotčených obyvatel.

Na úrovni celoměstské a regionální však je naléhavost dobudování systému i z hlediska životního prostředí a veřejného zdraví daleko vyššího řádu, než případné problémy lokálního zhoršení kolem některých částí dopravních koridorů, neboť zajistí pozitivní přínos pro řádově větší počty obyvatel, než jaké ponесou případná dílčí zhoršení. Klíčovou úlohu ve snižování negativních důsledků na životní prostředí má kromě lokalizace také **etapizace** výstavby silničních okruhů i radiál, zejména žádoucí předstih výstavby vnějšího silničního okruhu kolem Prahy před výstavbou městského okruhu a úseky radiál mezi okruhy. Realizace jednotlivých staveb obou okruhů je však i přes možné dočasné zhoršení dopravní situace a jejich vlivů dopravy na životní prostředí žádoucí i v situaci, kdy se z různých důvodů nepodaří zajistit žádoucí předstih příslušného segmentu vnějšího silničního okruhu před odpovídající částí městského okruhu. Dobu výstavby jednotlivých staveb a celého systému je však třeba co nejvíce zkrátit.

Ačkoliv integrace osob se sníženou pohyblivostí a schopností orientace je jednou z deklarovaných priorit aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy, v cílech formulovaných v kapitole o dopravní a technické infrastruktuře se neobjevuje odstranění stávajících, stále ještě četných bariér, znemožňujících ve veřejném prostoru, ve veřejné dopravě a ve veřejných budovách plné uplatnění práva na rovné podmínky hendikepovaných skupin obyvatel a návštěvníků. Zejména ve světle záměru pořádat v Praze výhledově Letní olympijské hry, jejichž součástí je už tradičně v těsném sledu za hlavními soutěžemi Paralympiáda, je doplnění a zdůraznění tohoto cíle do aktualizace nanejvýš žádoucí, protože původně zařazený program implementačního plánu strategie „Praha bezbariérová“ z roku 2000 na nové nároky vyplývající z tohoto záměru nestačí. Zvýšenou pozornost tomuto problému ukládá ČR mj. i strategický dokument WHO „Zdraví pro 21. století“ (viz více v kapitole o hodnocení vlivů na veřejné zdraví).

V kapitole **Řízení a správa** lze pozitivní přínosy ke kvalitě životního prostředí a v úrovni informování veřejnosti o životním prostředí předpokládat u cílů:

- Zvýšení výkonnosti a kvality správy města, zajištění účasti veřejnosti na řešení veřejných věcí
- Produktivní používání informačních služeb

V kapitole **Prostorový rozvoj** lze pozitivní přínosy ke kvalitě životního prostředí předpokládat u následujících cílů:

- Rovnoměrnější využití prostoru města, zejména
- Dobrá dostupnost center, služeb a zařízení občanské vybavenosti
- Citlivé dotvoření částí města určených pro vznik nových celoměstských a obvodových center
- Rozvoj kvalit prostorového uspořádání a architektury Prahy
- Zachování, příp. dotvoření charakteru jednotlivých částí města
- Zpřístupnění a zatraktivnění veřejných prostorů města
- Posílení klíčových hodnot vytvářejících současnou kvalitu prostorového uspořádání a architektury města
- Zlepšení informovanosti a komunikace mezi účastníky procesu prostorového rozvoje.

Z **Implementačního plánu** bylo možné bezprostřední kladné efekty pro životní prostředí předpokládat u následujících programů:

- Ochrana kulturně - historického dědictví
- Zřizování integrovaných vědecko-technologických kapacit, inovačních center a poradenských středisek pro malé a střední podniky
- Rozvoj vzdělanosti a spolupráce s vysokými školami, vědecko-výzkumnou základnou města k využití intelektu, kvalifikace a zručnosti jako nosného faktoru ekonomické síly
- Regenerace domovního a bytového fondu se zvláštním zřetelem na panelová sídliště
- Optimalizace Pražské integrované dopravy
- Rozvoj kolejové dopravy
- Okruhy slouží a chrání
- Hromadná (doprava) je moderní
- Tramvaji zelenou, Autobusu zelenou (preference MHD při regulaci)
- Parkovací zóny
- Rekonstrukce, obnova a rozvoj technické infrastruktury s dílčími programy
- Úspora energií a minimalizace zdrojů znečištění ovzduší s podprogramy
- Program hospodaření s dešťovými vodami
- Zvyšování účinnosti městské správy a prohloubení její otevřenosti a vstřícnosti
- Účast občanů a dalších subjektů na správě města dle principů otevřenosti, partnerství a odpovědnosti
- Zřízení společného pracoviště (institucionálních struktur) hlavního města Prahy a Středočeského kraje
- Optimalizace rozmístění celoměstských funkcí a dotvoření plnohodnotných obvodů s vyváženou soustavou center
- Snižování tlaku na celoměstské centrum
- Praha - atraktivní adresa
- Podpora dostupnosti bydlení
- Celoživotní učení a transformace škol na celodenní vzdělávací a kulturní centra
- Praha bezbariérová
- Praha - evropské město kultury nejen roku 2000
- Sezóna po celý rok
- Podpora využívání sportovních příležitostí v místě bydliště
- Prevence kriminality
- Zvládání mimořádných krizových situací
- Revitalizace vodních toků a ploch
- Zeleň k městu patří
- Ochrana přírodně cenných lokalit
- Za tišší Prahu
- Město na první pohled

- Sídliště domovem
- Příznivé podmínky pro pěší a cyklisty
- Náhradní zásobování pitnou vodou
- Rekonstrukce a modernizace vodojemů a čerpacích stanic
- InfoNet (zajištění kapacitní, spolehlivé a dostupné telekomunikační sítě)
- Kolektory
- Hospodárně s odpady
- Program rozvoje informační společnosti

Některé programy doznaly změn (zánik, sloučení) při periodickém monitorování a upřesňování SPn v letech 2001 - 2004. Za diskutabilní a vyžadující podrobnější rozbor následných konkrétnějších rozvedení lze ve světle jiných zde deklarovaných zásad o decentralizaci a nepřetěžování centra označit záměr obsažený v implementačním plánu v kapitole **Řízení a správa**:

- Aktivovat a zdůraznit pozici Prahy jako centra pražské a středočeské aglomerace. To může znamenat tlak na soustředování a umístování dalších administrativních kapacit, objektů nevýrobních služeb, školských, zdravotnických, sociálních zařízení do Prahy namísto vytvoření regionálního centra s kvalitním dopravním spojením s Prahou (např. v Kladně, obdobně jako v Dolním Rakousku, kde není hlavním správním regionálním centrem přetížená Vídeň, ale blízké město Skt. Pölten nebo umístění v dalších blízkých městech a prostorech s dobrou dostupností z Prahy a do Prahy).

Z hlediska vlivů na životní prostředí je příznivým faktem, že Strategický plán zakládá systém pravidelných kontrol plnění a předkládání monitorovacích zpráv o tom voleným orgánům města a apeluje na aktivní participaci veřejnosti. V těchto aktivitách je žádoucí pokračovat, posílit účast veřejnosti a zvolit k tomu vhodný interval (např. 2x za funkční období, tzn. každé 2 roky), stejně jako pro další aktualizaci (ve vazbě na finanční střednědobé plánovací období EU).

Je zcela zřejmé, že původní Strategický plán je v zásadě zpracován na principech udržitelného vývoje. Environmentální aspekty vývoje rozhodně nebyly potlačeny oproti aspektům ekonomickým a sociálním.

Je-li něco v Praze problémem, pak je to dodržování a aktivní vymáhání plnění zde stanovených zásad a nepodléhání představitelů a exekutivy města parciálním krátkodobým tlakům v rozporu se zásadami schválenými zastupitelstvem.